

Den skælle Kvinde paa Tjele.

Livsbildning fra Reformationstiden

af
H. F. Gwald.

Første Bog.

„Tag mig det ikke til Mistykte,“ svarede Broder Ambrosius fagtmødig, „om jeg for dert gamle Venkabs Skuld, er end dette Venkab nu som en hullet Kjørtel, beider dig lade Broder Vigand blive i sit Afsl med Fred.“

„Desværre,“ sagde Broder Thøger, „jeg ebner ikke at fordrive ham. Ikke heller gaar jeg nu til Tjele for at prædike; snarest kommer jeg som en censor morum og vil, naar jeg held dertil, lægge Fingrene paa et Saar ved Hr. Mogens's Hjerte, skal det end soie, saa han striger derved.“

„Sigter du til den skælle Kvinde, han har hos sig?“
„Jeg gør saa, dog haaber jeg, at Genete Jakobsdatter er hans Husfru og rette Adelskone. Hvem tænkte andet, da han førte hende hjem med sig fra Skotland, end at hun var en ærlig Husfru. Dog, siges der, handler han nu stadig mere og mere med hende, som var hun hans Frille, og viser hende fra Hæderspladsen ved sit Bord, naar dog Mænd og Kvinder ere til Stede. Sær stramt og aandsfyldt som hun er, taaler hun det, og der er taenkelig dem, der glæde sig over hendes Reddarværelse, og hvem hendes Forskyldelse kunde blive saare profitlig og gavnlig, naar Hr. Mogens en Gang lukker sine Dine uden reite, anerendte Arvinger. Jeg nævner ingen!“

„Du sigter til Hr. Mogens's Søster Maren og hendes Husbond. Nu, dette er en sær dunkel og forvirret Sag. Tro du mig, du vil intet udrette paa Tjele; det er ikke let paa en Studs at hve sli gammel Stabe.“

„Nu, jeg intes over Børnene og længes efter at se, hvor det staar til med dem. Først agter jeg at tale med deres Fader, og ilykkelig nok er det, at jeg nu træffer ham i Centrum. Det da kommer mig stor Harme, Broder Ambrosius, over det Frillekonet, som har grebet saa djævelst om sig, og du maa tilstaa, at denne Fordærvelse er udgangen fra oven; thi som Bisperne leve med deres Friller, saa leve nu mange adelige paa deres Gaarde stamst med deres Frillekoner. Var det ikke saa, hvor kunde da den Tale om Genete Jakobsdatter have vundet Indgang? Vilde ellers nogen Mand eller Kvinde djarvet sig til at tænke, end mere sige, at en Kvinde af høj Byrd, hvem Mogens Lavridsken achenlyst har ført til sin Gaard, det Bord og Seng og av'et Børn med, at hun ikke skulde være hans rette, præstegievne Husfru?“

„Du har ikke ganske liert deri,“ svarede Ambrosius. „Jeg mener,“ sluttede Broder Thøger, „at enten er Hr. Mogens staa en Skaffer ned, eller ebner han ikke det, da stille sig ved denne skælle Kvinde og give hende Børnene en sømmelig Forskyldelse, om han ikke vil gøre hende til sin rette Husfru, hvilket nappe er at vente, saa denne Plet kan blive afvasket af vor Vets Skjold, hvor den blaa Løve hidtil gif frant nok paa sin Bjælle.“

„Dit Forsæt er priselig og godt,“ svarede Ambrosius, idet Thøger rejste sig for at gaa op til Gaarden, „stent jeg mistviler om dit Held ved denne Indblanding i din Frændes huslige Sager. Guds hellige Moder og alle hellige Engle ledage dig paa Vejen og lade dig finde et aabent Dre og Hjerte hos Hr. Mogens!“

„Saa have Gud ogsaa dig!“ sagde Thøger og rystede sin Vens Haand; „som han vel har sendt dig hertil, saa ledage han dig fremdeles paa din Færd og føre dig tart og udstadt tilbage til Dm!“

Dermed stiktes de to for ikke at mødes igen før to Aar senere, da Thøger Løvenbalt som den nu, sejrende Kirkens Mand skulde være den stærkeste Part, og Broder Ambrosius den svageste trods al sin faste Stolen paa Papismentens Sejr.

Da Thøger var forsvunden, drog Broder Ambrosius et dybt Sul, gred Rosenkransen, som hang ved hans Bælte, og lod alle dens Stene, store og smaa, glide gennem sine Hænder, idet han fremfagde sit Kredo, sit Paternoster og sit Ave Marie eller Englenes Hilsen, medens Lægbroderen i tavse Erhødvighed var Viben til hans Andagt. Derpaa steg de atter til Hest og red sundig videre ad Viborg til.

Tredie Kapitel.

Nære Frænder.

Tjeles Gaardbygninger og Omgivefer saa i Aaret 1534 ganske anderledes ud end nu; thi hvor gammel og agtværdig den nyvarende Hovedbygning, et af de ældste Minder af den Art her i Landet, end er, saa blev stærke Parten af den dog først rejst en Menneskalder senere.

Den ældste Hovedbygning dannedes af fire sammenbyggede Lønger paa to Stovværk med svære Mure og et Par lave, stærke Taarne og havde næsten alle sine Vinduer indad mod den ret rummelige Gaardsplads, paa Ydersiden derimod kun Slug- og Skydehuller. En massiv, med Jernnagler vel spækket Vort, der hver Nat stængedes med svære Planter og Bolte, gjorde Bygningen til et Kastel, der lod sig forsøre og stæfede Beboerne den i sine utrolige Tider anstelige Sikkerhed. Den søndre Lønge af det nuværende Tjele, den eneste Levning af det gamle Hus, giver med sine svære Mure og høvede Rælbere en Forestilling om den ældste Hovedbygning Simpelhed og Styrke, som hvede paa Mangelen af Bolte, Grave og andre Underværter. Dog gik det om den hele Samling af Bygninger, selde Borgene og Udslyngningerne — thi Kirken var den Gang endnu ikke til — en stærk, høj Mur, som lukkedes ved to Nyerporte. Denne Mur var ikke alene et Værn mod fjendtlige Angreb og nattige Stimænd, men ogsaa mod Udvæ.

Gaarden havde en tætrig Besætning af vaabenføre Mænd og var vel forsynet med Vaaben af alle Slags, hvortil blandt nogle af de den Gang endnu sjældne Hovedsæter, saa at Hr. Mogens vilde kunne sove trygt paa sin Gaard, selv om han havde haft en Vindmand, der efterstræbte ham, hvilket dog ikke var Tilfældet. Siden hans Udfæder, Jens Nielsen til Kvensbjerg, ihjelslog Jens Nielsen Brot til Klausholm, en Bedrift, som tom ham durt at staa med store Bøder og haarde Dommegæster, havde Slægten været mere fredelig i sin Færd, maaste daadret ved hint Eksempel.

Hr. Mogens var desuden nu en hel Del til Nars og stent myndig og barst nok, dog magelig, tør af det bløde Hundefæde i sin Stol og allerede i nogle Aar paa Grund af sin Forslyghed traet af Jagtens Anstrængelser. At se til sit Udsbrug, havde med Stude, styre sit Len, høre sine Bønders Klager, holde Gaardsret og en Gang imellem at ride Markstil nu til hans Skæser. Miblerne til aandeligt Arbejde vare den Gang ringe, saa Tiden ofte faldt ham lang. Han sad da for sin Børbende, drog Maaktiderne ud og skappede ved Laaget på den tørre Lande, naar Bunden viste sig, og hans fortlige Strube travede mere. Hans Gustapellan, Broder Vigand, maatte ofte forklare ham Tiden med Snael eller Stak; men indfandt en god Nabo eller Ven sig, hndede han at fortælle om de Dage, da han var bleven brugt i Kongens og Rigets Tjeneste og havde rejst i fremmede Lande.

Dog blev Besøgene af hans Vige stadig sjældnere, maaste paa Grund af den Stygge, der hvilede over hans huslige Forhold. Selv blev han ogsaa med Aarene mere og mere mut i sit Væsen og stikken paa sin Væ. Han var høit af sin Slægts Vilde og af sin gyldne Midterbede, maaste mere forbi det git paa Hædningen med Slægtens Anseelse og Vomsstring. Foruden Broder Thøger var ingen mandlige Frænder i Lide uden hans Næstfødestebarn Gert Griffen, en gammel Ungkarl, der desuden gjorde Navnet mere Stam end Væ. Hans Formue var nemlig gaaet taft, og Slægtens Stamgaard, Kvensbjerg, som han havde taget i Arv efter sin Fader, Gert Griffen, var gaaet over i fremmede Hænder. Gert var en Stakkel, levede som Smaamand paa en lille Gaard i Kingeagt og blandt Bønder, som saa mange andre forarmede menige Adelsmænd paa den Tid, og havde ved sine mange vilde Streger stævet sig Navnet: gale Gert. Naar han kom til Tjele var det kun for at tale sin Frændes Pung til.

I den gamle Morgenstund, mens Knud og Margaret færdedes paa Hestjagt med Broder Vigand, og mens Thøger og Ambrosius udfagiede deres aandelige Strid ved Seens Bred, sad Hr. Mogens alene i Hallen eller Dansestuen paa Tjele. I den varme Aarstid dælede han helst i dette sølige Rum, som laa i den søndre Lønges øverste Stovværk. Det var et rummeligt Værelse, men stummelt, fordi det tun havde Vinduer paa den ene Side, til Gaarden, og de vare endda kun smaa. Udsyrelsen var simpel nok. De raa Vægge dækkedes ufuldkomment af gamle, flammte Læderetaper, og hvor de gæbde, var der uden synlig Orden eller Smag ophængt Jagtredstaber og Vaaben, hvortil blandt Husherrrens fulde Harnisk, Hjelms og Sværd. Med nogle Aens Mellemrum var der hele Hallen rundt svære Jernarmstager i Væggen; men de bare rustne, og Aar vare hængaede, siden der havde været stultet Lys i dem, og Hallen havde genlydt af Sigers og Fjeters Klang og af de dansendes Trin. Kun over den store Stenovn i den østre Ende af Hallen fandtes noget, der lignede en Prydelss, nemlig et Par svære Hjortetakter og under dem Slægtens Vaaben, malet af en grov og uset: Penfel, et Skjold med den blaa Løve gaende paa den øverste af to Bjælter i gult Felt og en halv oprejst Løve i Hjelmtroen.

I den vestre Ende af Hallen stod et svært Egetræsbord, for hvis Ende Hr. Mogens tronede i sin plumpe Træstol, der dog var forsynet med en god blød Hynde. Over hans Plads og det meste af Bordet hang ned fra det mørke, røde Bræddeløst et Slags Tronhimmel, et paa en Kramme udsændt og med nebhængende Frimter tæntet Klæde, gammelt og af tvivlsom Fæve. Denne Prædelse var vistnok efterhaanden bleven et Tegns paa en fri Jorddrotts Værdighed; men oprindelig spændtes sliige Himle over Borde og Senge for at værne mod Søv og Regn, der jagte ned gennem det utætte Tag og Loft. Hvor huset var saa gammelt og Loftet saa brøstfaldigt som paa Tjele, gjorde Bordhimmelen i ethvert Fald denne Nytte. Inden Reformationen havde Adelen til et højt Trin af Rigdom og Anseelse, anendte Herremændene tun lidt paa deres Gaards Vælgeligheds, hvortilmod Prælater og Munkte vare Bygningstunsten Fremmere og Værnere. Der var saaledes næsten intet gjort for den gamle Borgs Vælgeligheds, siden Hr. Mogens's Bedstefader, Mogens Jensen fra Kvensbjerg, ved at ægte den afvæde Gjernmand, Eskild Jønsens Enke, Ellen Svendsdatter af Slægten Udson, skaffede sig Tjele.

Hr. Mogens havde spist sig mat og stent sin Kande. Han klappede ved Laaget, Væren til et lille Stibekammer git op, og en tvindelig Skuffe traadte langsomt ind. Det fregtsomme, trætte Blik og det blege Ansyn fortalte om flere Skælskæfer, om en Kamp, der var endt med fuldstændig Underkastelse. En fort Sillehætte skjulte ganske det rige, brune Haar, og dens Flige faldt ned over den mørke, sive Kjørtel og gav denne tarvelige Draughts Bærrende et nonneagtigt Udseende. Det var dog en adel og hndefuld Skikkelse, præget i den skønneste Form. Det var Knud og Margarets Moder, Genete Jakobsdatter, den skælle Kvinde, som Mumen talte hende.

Hr. Mogens saa op, og hans blussende Ansyn røbede vaagende Harme. Han saanded vel Kofferne paa sin Husfrus Rinder og Smilet paa hendes Læber; men som hun nu stod for ham, en yndigt Tjenerinde, værgeløs og uden egne Frænder i et fremmed Land, højet af hans stærke Blikke og af hans Slægts Had, var hun hans eget Vært.

„Dinster I noget?“ spurgte hun med en fregtsom eller snarere svø Mine.

„Staf mig Kanden faldt,“ svarede Hr. Mogens barst; „men lad det blive af det Hamburger Fæd, det Viborger Stad er jo længere jo tyndere. Sig saa til Jens Køgemester, at Stegen var uforhørlig brændt; gør han det ikke bedre, jager jeg ham flukt af Gaarde. Kom saa!“

svarede han lidt mindre til, „sid hos og tag en Skurt af Mel.“

„Jeg skal udrette, hvad I har paalagt mig,“ svarede Genete, idet hun git hen til Bordet og tog Kanden, „stent jeg forud ved, at Jens ikke lyder mig, men snarest giver mig Udseend til Svær. Ellers maa I have mig indstlydt; jeg har hovedde og frænger til Skikkelse.“

Det stærke skælle Tonefald, Genetes Danst havde, syntes næsten at lyde mobdydeligt i hendes Husbond's Øren, thi han efterbede det, idet han sagde:

„Hovedde i Gaar og hovedde i Dag; jeg saar tun se Gaard og sure Miner.“

„Min Navværelse,“ svarede Genete fagtmødig, „er eber tendelig ikke mere til nogen Glæde, nappe heller Børnens. Lad mig helst hndrage Tjernerne i Stilhed i mit Kammer.“

„Det skal taenkelig lade saa, at I er bleven tungfyndig. Jeg saa dog andet forgangen Dag, da Hans Striver var her i Kongens Værelse. Ej, hvor blev eders Kind da rød, og hvor smilte I fagert!“

Nu blev Genetes Kind virkelig rød, og man saa paa hendes Ansyn, at hun endnu var en ung Kvinde. Hun havde heller ikke faldt sit femogtredivte Aar; thi hun var ikke over femten Aar gammel, da hendes næsten tredivte Aar ældre Husbond førte hende til Danmark. I dette Mjeblik var hendes Blik ikke svø. De mørkegraa Dine funkede, og Smilet om hendes Læber var spott. Maaste sammenlignede mere i Tanken sin gamle og vrebaglige Husbond med den statelige Hans Thorsen, Kongens Føged paa Hæderballegaard (Marfelsborg ved Aarhus), som nu og da gæstede Tjele i Kongens Værelse, og som i hendes Vægtstabs første Aar havde været i den Aarhus Bisps Brød som Striver paa Biskest. Han var tun en usfri Mand, men han havde tiltalt hende mere høvst og vist hende større Venlighed end nogen Vædsmand. Genete vidste helt vel, at han fortlig var Genstand for Hr. Mogens's ubillige, men stadig aarvaagne Stinhje. Men hvad hun end sølte, det sit ikke Lusi i Ord, da Hr. Mogens stampe i Gulvet og hnd hende barst gaa og udrette det Værelse, han havde paalagt hende.

Smilet hndede hen paa hendes Læber, og hun aled; men hun vendte ikke mere tilbage. Hr. Mogens maatte siden tage den med stummende Hamburgerøl faldte Kande af sin Smaadregning Hennings Haand.

Næppe var den sit paa Bordet, før Gaarden genød af Hundeglam, af Hestekrampen og Mennefestemær.

„Hvem rider i Gaarde?“ spurgte Hr. Mogens. „Se ud, Henning!“

Henning løb til det nærmeste Vindue og saa ud gennem en af de smaa, grønne, knastede Glasruder. Alle Ruderne i Vindhvænerne var ikke af Glas; thi dette var den Gang en dyr Vare, og Horn eller Træ maatte ofte den Gang midlertidig træde i Stedet, for de Ruder, der git sønder.

„Mig tyktes,“ sagde Henning, „det er velbørdige Gert Stram til Hæstrup og hans Husfru, eders Søster Fru Maren.“

„Hvor mange Heste staar?“ spurgte Mogens; han taente nu straks paa sin Hæve, hvori der nu ved Foraars-tide var Svind.

„Jeg ser otte,“ svarede Henning; „nej, nu kom en Svend til ind ad Porten, de er ni ialt.“

„Om!“ brummede Hr. Mogens og rejste sig med Næse for at tage mod sine Gæster. Nu, da han stod oprejst, viste hans svære, oprindelig velstæbte, men nu af Fædme danhelvede Skikkelse sig i hele sin Magtighed. De stramme Hoser mistlæbte ham, og Trøjen med de spildede Ermer og det sorte Skad stujte ikke hans svære Bug.

Han git tungt med ad Faarstrappen og hnd sine Frænder velkommen. Kort efter vare de ni Heste i hans Stald. Følget bantet i Borgestuen og Heststæbet hos Hr. Mogens i Dansestuen. Genete viste sig ikke, og ingen spurgte efter hende, hvortilmod Hr. Mogens's gamle tro Tjenerbedvinde Else indfandt sig og sørgede for at bølge Bordet med en franset Dug, en Overdaadighed, hendes Herte ikke daglig tillod sig eller satte Pris paa. Det bedste, Huset formaaede af Hovedværet, blev fremfat. Henning indbar paa en Træbætte tre Solbøgere og en magtig Solstob, fyldt med rød Vin; thi Hr. Mogens unbold aldrig ved færdeles Vælgelighed at pryde sit Bord med denne kostbare og med Hølgemilletter smykkede Vinlande, som var et Aroestykke i Slægten og oprindelig hidrøede fra Gert Griffen Løvenbalt's Morbroder, Niels Pedersen Gylbenstjerne til Aagaard, i sin Tid Gert af Vommens Hoffinde.

Efter at de første Velkomsthilsener vare beklæde, og Hr. Mogens havde spurgt, om hans Søsterbørn, Jørgen, Anna og Lavrids, lede vel, var det lille Selstak temmelig tavst, indtil Gert og Maren bleve bænede hver paa sin Side af Væren ved det vedfættede Bord, og Velkomsthilseret var tomt.

Gert Pedersen Stram til Hæstrup herte til Slægten Hæst, der atter nedstammede fra den ældgamle, danske Slægt Svind, men som ved Vægtstaf var blevet forbundet med den under Kong Hans indvandrede tyske Slægt Stram og havde taget dennes Navn. Han var en høj, mager Mand med en furet Pande, krum Næse og utallige Rynker i Hentrogene. Hans stærkt krusede Haar og Stak var holdt fort, ganske mod Adelsens Svøbne paa den Tid. Det var nemlig et af de fri Mænds Privilegier at bære Haaret langt, men hans stride Haar vilde have gjort ham den ædle Forret alt for besværlig. Hans Ridelappe og den forte Fjells Været med den graa Fjer havde han lagt fra sig paa et af Sidebordene, og hans Sværd stod i Krogen. Han havde dog beholdt sin grønne, bræmmede Klædes Palstrok paa, da han var tulstøt. Under Palstroken stimebdes en fort, brun Trøje og det sølvindlagte Fæste af en Dølt, som staa i hans Bælte. Vaade ved hans Side og ved hans Husfru laa der Bestik, hvoraf de havde fremtaget hver sin Ste og Kniv, som Gæsterne altid plejede at medbringe. Gæster vare derimod endnu dengang en stor Sjældenhed, og Fingrene maatte gøre Fyldest i Stedet.

Hans Husfru, Maren Lavridsdatter, Hr. Mogens's eneste Søster, var en midaldrende Kvinde, understættig og ved godt Huld. Den perlestune Højs Hæ stulte ganske hendes Haar og fremhævede som en snæver Kramme end mere hendes lodrige Ansigt's Høde. Hendes mørkeblaa Dine havde et foldt Udtryk, men lyst af Forstand og Ra-

ratterfasthed. Hun var isort en blomsterfarvet Damastes Kjørtel, og om Halsen bar hun en kruset Ribekrave. Paa hendes høide Brystbue saa man en gylden Røde med en Kapel, hvori en Reklivie, en Amulet, som hun bar til Værn mod Sygdom og alt ondt. Uagtet Maren's Husbond hældede til den ny Lære, havde hun selv hidtil vist sig Papismen tro, dog mere af Bane end af Overbevåning.

„Drog I over Viborg?“ spurgte Hr. Mogens omfider, da Tavsheden begyndte at blive ham for trykende.

„Nej denne Gang ikke,“ svarede Gert Stram. „Vi havde Natteherberge paa Biskest.“

„Da hvilede I taenkelig blødt,“ sagde Hr. Mogens. „Overmaade,“ svarede Maren. „Morbroders Føged Jep Pedersen ved at gøre Fyldest for sit Heststak.“

„Hans Naade, vor Frænde,“ gemmælede Mogens spidst, „havde vel saa den Lykke at Gange at huse eber paa den Rejse, hvis I ellers, som I plejer van, har været den første Nat paa Silkeborg?“

Deri tog han ikke fejl. Gert Stram og hans Husfru kunde ikke komme i Forleghed for Natteherberg paa den ti Miles Rejse fra Hæstrup, som laa helt nede ved Ribe Bispedømmes Grænse, da haade Silkeborg Slot og Biskestum herte under Aarhus Bispestol, og Bispen, Hr. Ove Bilde, var Broder til Mogens's og Maren's for længe siden henderede Moder Karen Bilde.

„Dog undrer det mig,“ vedblev Hr. Mogens, „at I ikke stræbte at naa Tjele inden Natten i Gaar. Vi kunde vel have laant eder Herberge efter fattig Vælgelighed.“

„Tal, som byder,“ svarede Gert Stram med et Smil, der forbødlede Rynkerne i hans Ansigt. „Vi isode for længe paa Silkeborg. Hr. Oves Føged Hans Stygge vilde ikke lade os slippe, og jeg slog desuden en lille Hændel af med ham og løbte to Par Ølsne. Vil I laane os Hus i Nat, tage vi med Tak derimod og ere vel færne.“

„Nu, Borklitt!“ sagde Maren med et fløt Smil, „den Lykke at huse Gert og mig hanger ikke i Majtræets Top, men tan af big langes fra Jorden. Vi isve gerne her, hvor du er os saa god, som vi tør vente af dig og forhen troede dig til. Du mindes jo sikkerlig, hvad der skete os, da vi sidt væ sammen.“

„Det skal ikke stille os fremdeles,“ sagde Hr. Mogens og blev lidt rødere i sit fnydige Ansyn.

„Det fryder mig overmaade at høre,“ svarede Maren og fæstede sit solde Blik spørgende paa sin Broder. „Det vilde være priselig, om den fremmede Kvinde, du førte med dig over Sø og fælden Hav, stent du kunde fange en god, dydig og ædelig Husfru her hjemme, ikke stille saa nære Frænder fra hverandre, som dig og os. Hun saar jo føre Regimentet her i vort Fædrenes Hus, siden det er din Vælle.“

Hr. Mogens blev en Kende bleg og trommede med Fingrene paa Dugen. Gert og Maren troede aabenbart ikke, at Genete Jakobsdatter var Hr. Mogens's ægteviede Husfru, uagtet det var dem vel tendt, at hun gjorde Forbring paa at være det. Maren taente imidlertid, at det ikke var let at vide, hvorledes det var gaaet til helt over i Skotland, og om nogen ret Vælle der havde fundet Sted. Hendes Broder havde i Begyndelsen holdt sin Kvinde i Væ og mente Maren, for Stams Stjld skult det sande Forhold; men den Maade, hvorpaa han i de senere Aar havde behandlet hende, viste noksom, hvorledes det egentlig hang sammen.

Hr. Mogens saa i dette Mjeblik ud som den onde Samvittighed. Bevidstheden om, at Genete virkelig var hans rette Husfru, kæmpede med hans Hjertes Haardhed og hans indgroede Mistillid til hans Husfrus Trofast. Den mørke Tante at gøre sine Børn ærvøse havde ofte rørt sig hos ham. Det var da en stor Friselse for hans høftige Stinhje, naar han mærkede, at Verden holdt hende for hans Frille, ved sin Tavshed at godtende denne urigtige Mening. Han elskede herten Genete eller Børnene mere og vilde intet have haft imod, at Tjele efter hans Død git over til Søsteren. Med den Snubed, der var ham egen, indfød, kan, at dette ledtes tunde blive Udsaldet, naar han intet gjorde for at holde sin Husfrus nedbrudte Væ oprejst. Han gav da efter for Fristelsen og overbevøede sin Samvittighed, idet han i stor Harme udrød:

„Hr. Mogens's Husfrus indfød, idet han i stor Harme udrød: „Hr. Mogens's Husfrus indfød, idet han i stor Harme udrød:“

Gert saa angstelig til sin Husfru, der vilde give Svær paa Tiltale alligevel; men hun hindredes deri, da Døren git op, og Thøger Løvenbalt traadte ind i Hallen.

Hans Ansyn udtrykte i det første Mjeblik hele hans Skuffelse over at se Gæster hos sin Frænde og med Hensyn til hans eget Besøgs Væmede de mindst færtomme, netop de Frænder, om hvem han nys havde sagt, at Genetes Forskyldelse vilde være dem saare profitlig og gavnlig. Han sølte sig i sit stille Sind overtydet om, at hvis der blev tilføjet Genete og hendes Børn nogen Ligt, vilde Gert Stram og især hans Husfru ikke være en Frier for at forhindre det, men i alt uden nærmere Undersøgelse tro det værste. Han hilste da sine Frænder med Kulde, men blev saare venlig modtagen af Hr. Mogens, der sølte en Lettelse ved denne betimelige Afhøvelse ved Thøgers uventede Komme. Gert Stram havde Agtelse for Thøger som en af den lutheriske Læres første og nidkæreste Forlyndere; men Maren nærde uvilkaarlig Mistro til ham. Hr. Mogens opfordrede forvædes Thøger til at tage for sig af Retterne og stræbte derefter at faa en Samtale i Gang, idet han spurgte om nyt og bragte Rigets Tilstand paa Bane.

„Jeg ved for vist,“ sagde Gert Stram i Samtalens Løb, „at Hr. Mogens's Gise ikke ligger paa den lave Side og bemøjer sig saare for at faa Hertug Kristijern til at tage sig af disse Riger og Lande.“

„Derfor priser jeg Rigens Hofmester,“ sagde Thøger. „Hertug Kristijern vil blive en Herte efter mit Sind, da han er lige saa nidker for det rene Evangeliums Forskyldelse som Hans Tavsen eller Luther selv.“

„Mig er det lige tært,“ mente Hr. Mogens. „Den, der saar held til at fæde Tronen, holder tun Vaagen for Kong Kristijern's Fangehul paa Sønderborg Slot.“

I disse faa Ord havde Hr. Mogens udtalt Størsteparten af den danske Adels Hjertensmening.

(Fortættes.)

*) At henderne sig til en Slagt og føre dens Navn og Vaaben, selv naar man tun nedstammede fra den paa Svindensiden, var i gammel Tid ikke sjældent, naar Slægten var anset.